

**Merja Mäkisalo-Ropponen sd ym.**

## **Kirjallinen kysymys vammaisasiainvaltuutetun viran perustamisesta**

### **Eduskunnan puhemiehelle**

Viime aikoina olemme saaneet eri medioista lukea ja kuulla surullisia esimerkkejä vammaisten henkilöiden oikeuksien huonosta toteutumisesta, virheistä sekä osin jopa tietoisista laiminlyönneistä. Vammaisten oikeudet ja täysipainoinen osallistuminen yhteiskuntaan jäävät meillä Suomessa aivan liian usein toteutumatta. Tämä on merkittävä ihmisoikeuskysymys.

Suomi on ratifioinut jo vuonna 2016 YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen, jonka tarkoituksena on taata vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden ihmisarvon kunnioittamista. Sopimus velvoittaa myös huomioimaan vammaisten henkilöiden erityistarpeet ja takaamaan vammaisille samat yhteiskunnallisen osallistumisen mahdollisuudet kuin kaikille muillekin.

Vammaisten oikeuksien toteutumisen ja yhdenvertaisen osallistumisen kannalta palveluiden saatavuus ja laatu nousevat tärkeään asemaan. Vammaiset ihmiset tarvitsevat toimintakykynsä ylläpitämiseen ja edistämiseen myös vaikuttavaa kuntoutusta ja toimivia apuvälineitä.

Tarvitsemme myös asenteiden muutosta sekä uutta ajattelutapaa, mutta samalla vahvempaa edunvalvontaa, jotta vammaisten henkilöiden oikeudet saadaan vihdoin samalle tasolle ei-vammaisten kanssa.

Edunvalvonnan parantamiseksi tarvitsemme Suomeen vammaisasiainvaltuutetun, joka keskittyy vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämiseen ja niiden toteutumisen valvontaan sekä epäkohtien korjaamiseen.

Nyt meneillään olevan vammaispalvelulain uudistuksen yhteydessä myös valtuutetun viran perustaminen tulee mahdolliseksi. Tämä paitsi on inhimillistä myös säästää tulevia sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia.

Toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden varmistamiseksi tuleva valtuutettu tulisi sijoittaa toimimaan yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston yhteydessä, ja yhdenvertaisuuslakia tulee uudistaa sisällyttämällä vammaisasiainvaltuutetun virka ja sen tehtävät yhdenvertaisuusvaltuutetulle sekä turvata valtuutetun toimintaan tarvittavat resurssit. Näin saadaan turvattua valtuutetulle riittävät toimivaltuudet.

## Kirjallinen kysymys KK 668/2021 vp

Vammaisten ihmisten oikeuksien toteutuminen tulee tapahtua yhdenvertaisesti ja kattavasti koko maassa. Tämän toteutumisen varmistamiseksi tarvitsemme riittävää ja tehokasta valvontaa sekä tarvittaessa kykyä ja voimaa puuttua esille nouseviin epäkohtiin. Suomen tulee täyttää kansainväliset velvoitteensa ja varmistaa vammaisten henkilöiden oikeuksien tasa-arvoinen toteutuminen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä vammaisasiainvaltuutetun viran perustamiseksi, jotta voimme kokonaisvaltaisesti edistää vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista ja edunvalvontaa ja*

*mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtäviä laajennetaan kattamaan myös vammaisasioiden valvonta ja perustetaan vammaisasiainvaltuutetun virka yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistoon sekä turvataan riittävät resurssit tämän tehtävän hoitamiseen?*

Helsingissä 30.11.2021

Merja Mäkisalo-Ropponen sd  
Noora Koponen vihr